

Runsaasta kymmenestä **mongolikielestä** tärkein on [halha](#). Turkkilais- ja mongolikielien on usein yhdistetty Itä-Siperian ja Kiinan vähälukuisten **tunguuskielten** kuten [evenkin](#) kanssa altaillaiseksi kielikunnaksi, johon on liitetty myös muuten isolaatteina pidetyt suuret kielet [japani](#) ja [korea](#). Aasian koillisesta kärkestä löytyy pieniä arktisen alueen kieliä kuten [tšuktši](#).

Sinotiibetiläiseen kielikuntaan kuuluu 400 kieltä, useimmat sen **tiibetiläisburmalaiseen** päähaaraan, keskeisinä kielinä [tiibet](#) ja [burma](#). Toinen päähaara on **kiinalainen**, jonka kieliä on toistakymmentä. Puhutuin ja samalla maailman suurin kieli on [mandariinikiina](#). Se on Kiinan tosiasiallinen kansalliskieli, jonka L1-puhujia vuonna 2018 oli 907 miljoonaa ja L1+L2-puhujia 1,2 miljardia. Kiinalaiskielet eivät ole keskenään ymmärrettäviä, mutta niitä yhdistää yhteinen kirjakieli. Mandariinia puhutaan erityisesti keskisessä ja pohjoisessa Kiinassa. Toiseksi tunnetuin on maan eteläosien [kantoninkiina](#). Kiinassa puhutaan 300 kieltä. Kiinan nykyhallinto on mandariinikiinan edistämisesään räikeästi sortanut vähemmistökieliä. Shanghain ympäristössä puhuttavan [wu-kiinan](#) pienin puhujaryhmä on nykyään nuoret, mikä on kielen tulevaisuuden kannalta erittäin huolestuttavaa. Sisä-Mongoliassa oman kielen käyttö koulujen opetuskielenä kumottiin 2020, tilalle tuli mandariinikiina. Turkkilaisen [uiguurin](#) puhujien kohtalo on vähintäänkin kulttuuri- ellei kansanmurha. Mandariinin puhujien valtakunnallinen osuus on vuosikymmenessä kasvanut 70 prosentista 80:een ja kommunistipuolueen tavoite on 85 prosenttia vuonna 2026.

Aasian toinen jättiläinen on 1,4 miljardin asukkaan Intia, jonka alueella puhutaan 450 kieltä. Lähimaita ovat Bangladesh, Nepal, Pakistan ja Sri Lanka. Tällä alueella melkein miljardi ihmistä puhuu indoeurooppalaisen kielikunnan **indoarjalaisia** kieliä: [hindiä](#) (Intiassa) ja urdua (Pakistanissa), [bengalia](#), [punjabia](#), [marathia](#), [nepalia](#), [romania](#). Nämä ovat sanskritin, hinduismien muinaisen pyhän kielen tytärsikieliä. **Dravidakieliä** on 80 ja niiden puhujia Etelä-Intiassa ja Sri Lankassa: [tamili](#), [telugu](#), [malajalam](#) ja [kannada](#).

Kaukasus on kielellinen(kin) [tilkkutäkki](#). Kun muinaisen Rooman legioonat valloittivat osia Kaukasuksesta ennen ajanlaskun alkua, Plinius vanhempi kertoo tarvitun peräti 134 kääntäjää, jotta selvittäisiin kielten moninaisuudesta. Etelä-Kaukasuksen suurin kieli on **kartvelilaiskieli** [georgia](#), vanha kulttuurikieli, morfologisesti haastava, jonka omaperäinen kirjoitusjärjestelmä otettiin käyttöön jo 400-luvulla. **Pohjoiskaukasialaisia** kieliä ovat [tšetšeeni](#) ja [inguuši](#). **Luoteiskaukasialaiset** pienet kielet kuten [adyge](#), [tšerkessi](#) ja kuollut [ubykhi](#) ovat kuuluisia monista konsonanteistaan, joita [ubykhissä](#) on peräti 80.

170 kielen **austroaasialainen kielikunta** löytyy Kaakkois-Aasian mantereeseen puolelta, kuten [vietnam](#) ja [khmer](#) eli kambodža. **Tai-kadai** kielikuntaan kuuluvat viiden sanatoonin [thai](#) ja [lao](#).